

**Raport cu privire la vizitele de supervizare în teren
a granturilor Fondului Global oferite Republicii Moldova pentru combaterea TB și
HIV/SIDA, sem. II, 2018**

04 octombrie 2018

Proiectele și locațiile vizitate

- Proiectele implementate de Asociația Obștească Tinerii pentru dreptul la Viața (TDV)
- Centrul de suport al tratamentului pacienților cu tuberculoză în condiții de ambulator în cadrul IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți

Lista participanților:

1. Cristina Draguțan - DSP, MSMPS
2. Svetlana Plămădeală- UNAIDS
3. Oxana Rucsineanu - AO SMIT
4. Grigore Lungu - GenderDOC-M
5. Igor Condrat - SDMC/PNHIV
6. Maia Rîbacova - SDMC/PNHIV
7. Ludmila Marandici –IFP “Chiril Draganiuc”
8. Diana Condrațchi - IFP/PNCT
9. Angela Alexeiciuc - RP IP UCIMP DS
10. Svetlana Maciucă - RP IP UCIMP DS
11. Tatiana Cotelnic-Harea - Centrul PAS
12. Silvia Stratulat -Secretariatul CNC TB/SIDA

Scopul vizitei: Supervizarea procesului de implementare a granturilor oferite de către Fondul Global (FG) Republicii Moldova pentru prevenirea și controlul TB și HIV/SIDA, gestionate de către Recipientii Principal (RP) – IP UCIMP DS și Centrul PAS.

Informație de fond privind vizitele de supervizare în teren: Una dintre funcțiile Consiliului național de coordonare a programelor TB și HIV/SIDA/ITS este supervizarea granturilor Fondului Global (FG) oferite Republicii Moldova în susținerea programelor naționale de prevenire și control al TB și HIV/SIDA/ITS. Procedura de supervizare în cauză include evaluarea semestrială, de către Comisia Națională de Experți (CNE), a progreselor și problemelor programatice, financiare și de management înregistrate de către RP și vizitarea nemijlocită a locațiilor/proiectelor susținute prin intermediul acestor granturi. Vizitele în teren reprezintă un exercițiu de supervizare, organizat în conformitate cu Planul național de supervizare a CNC, și au scopul de a evalua, la fața locului, rezultatele implementării granturilor FG și de a propune/elabora recomandări, la necesitate, pentru îmbunătățirea acestora. În cadrul vizitelor participă membrii CNC TB/SIDA, membrii Comisiei Naționale de Experți, reprezentanții echipelor RP și a Programelor naționale.

În urma dialogului cu RP și membrii CNE, în sem II, 2018, s-a propus vizitarea locațiilor/proiectelor implementate în raza mun. Bălți: 1) Proiectele implementate de Asociația Obștească Tinerii pentru dreptul la Viața (TDV); 2) Centrul de suport al tratamentului pacienților cu tuberculoză în condiții de ambulator în cadrul IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți.

Recomandări finale:

La nivelul de organizație:

- Implementarea activităților pentru sporirea numărului de pacienți cu TB cu servicii inclusiv prin colaborarea cu instituțiile medicale;
- Elaborarea mecanismului de interacțiune cu medicul ftiziopneumolog și asistența medicală primară și Centrul de suport al pacienților TB;
- Recrutarea activă a pacienților și preluarea în DOT a unui nr mai mare de pacienți, intensificarea lucrului cu pacienții non-aderenți la tratament pentru a evita pierderea acestora din supraveghere Centrului TB;
- Identificarea surselor alternative de finanțare a Centrului de suport al pacienților TB și realizarea activităților de pledoarie la nivelul APL în susținerea activității acestuia;
- Conlucrarea Centrului de suport al pacienților TB cu ONG din localitate în scopul asigurării aderenței la tratament a persoanelor cu tuberculoză, tratate în condiții de ambulator, suportului membrilor familiilor persoanelor diagnosticate cu TB aflate în evidență și persoanelor vulnerabile cu risc sporit de îmbolnăvire cu TB;
- A intensifica lucrul cu persoanele pierdute din supraveghere pentru reîntoarcerea acestora în tratament.

La nivel de GTL

- Abordarea subiectului privind elaborarea indicatorilor pentru a argumentarea eficienței activităților Centrelor de suport al pacienților TB;
- Este recomandată optimizarea calității serviciilor acordate în domeniul controlului tuberculozei și fortificarea serviciului de ftiziopneumologie prin integrarea personalului Centrelor de suport în serviciul de ftiziopneumologie la toate nivelele cât raional atât și municipal. Integrarea în serviciul ftiziopneumologie va duce atât la fortificarea serviciului cât și la acces echitabil la serviciile TB pentru toate persoanele, care suferă de tuberculoză. Specialiștii non medicali, care sunt parte componentă a Centrelor Comunitare în serviciul de ftiziopneumolog, vor contribui la fortificarea serviciului și vor asigura îngrijiri centrate pe pacient cu acces echitabil pentru toate persoanele, care suferă de TB;
- Optimizarea cheltuielilor financiare prin calcularea cost-eficienței existenței Centrelor de suport în paralel cu activitățile serviciului de ftiziopneumologie.

La nivel CNC

- Abordarea subiectului sustenabilității Centrelor de suport al pacienților TB din perspectiva angajamentelor asumate către FG, după definitivarea auditului cu privire la Centrele de suport al pacienților TB.

Locații vizitate:

- implementează două proiecte finanțate din fondurile Fondului Global pentru combaterea HIV, TB și Malariei, recipenții principali UCIMP și Fundația Soros și un proiect din Fondul măsurilor de profilaxie al CNAM.

Denumirea Proiectului	Finanțator	Volumul Investițiilor

Proiectul "Prevenirea HIV și a infecțiilor cu transmitere sexuală în mediul grupurilor vulnerabile și afectate în contextual HIV/SIDA (UDI, LSC, TSM, PTH)	UCIMP/Fondul Global pentru combaterea HIV, Tb Și Malariei	123 250 Euro
Prevenirea HIV și a ITS în mediul consumatorilor de droguri injectabile din mun. Bălți în baza Strategiei Reducerea Riscurilor".	Fondul masurilor de profilaxie al CNAM	990 000 MDL
Activități de prevenire, identificare timpurie și referire pentru tratament TB a consumatorilor de droguri din mun. Bălți	Fundația Soros-Moldova/Fondul Global pentru combaterea HIV, Tb Și Malariei	271 731 MDL

1. Proiectul Prevenirea HIV și a infecțiilor cu transmitere sexuală în mediul grupurilor vulnerabile și afectate în contextual HIV/SIDA

Proiectul	Proiectul "Prevenirea HIV și a infecțiilor cu transmitere sexuală în mediul grupurilor vulnerabile și afectate în contextual HIV/SIDA" este parte a grantului oferit de FG „Consolidarea Controlului Tuberculozei și Reducerea Mortalității Asociate SIDA în Republica Moldova”, nr. MDA-C-PCIMU—TDV_03 din 26 ianuarie, 2018. Recipientul Principal al grantului HIV: IP UCIMP DS
Valoarea financiară a proiectului pentru 2018	123 250 Euro
Perioada realizării	ianuarie – decembrie, 2018
Scopul proiectului	Prevenirea răspândirii HIV, hepatitelor virale și ITS în mediul consumatorilor de droguri injectabile și a lucrătoarelor sexului comercial din mun. Bălți prin implementarea serviciilor de reducere a riscurilor în localitățile: mun. Bălți, raioanele Fălești, Glodeni, Florești și Râșcani și Ungheni. Oferirea suportului psiho -social pacienților tratamentului de substituție cu metadonă (mun. Bălți, raioanele Edineț și Fălești) și persoanelor care trăiesc cu HIV (raioanele Florești și Râșcani).
Grupurile țintă	UDI, LSC, PTH
Teritoriile	UDI – mun. Bălți, raioanele Ungheni, Fălești, Glodeni, Florești și Râșcani;

acoperite	LSC – mun. Bălți, raionul Ungheni; PTH – mun. Bălți.
Activități realizate în cadrul proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Schimbului de seringi, distribuirea mijloacelor individuale de protecție și a substanțelor antiseptice; - Activitatea în teren; - Suport consultativ ; - Consilierea și testarea la HIV prin intermediul testelor expres pe baza de saliva și sânge; - Activități de informare, educare și comunicare pentru schimbarea comportamentală, inclusiv distribuirea materialelor informaționale pentru CDI; - Activități de prevenire a supradozelor rezultate în urma consumului de droguri injectabile; - Activități de suport psiho -social pentru pacienții OST; - Activități de suport psiho -social pentru PTH; - Monitorizarea și evaluarea activității proiectului; - Evidența și raportarea și evaluarea contabilă. <p>Alte activități</p> <p>Instruiri pentru profesioniști:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medici - Polițiști - Asistenți sociali - Cadre didactice <p>Activități de pledoarie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alocări financiare - Calitatea serviciilor - Acces la servicii - Mobilizarea comunităților afectate
Rezultate scontate	<ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea accesului la servicii de testare la HIV pentru CDI și LSC din localitățile și asigurarea conexiunii cu instituția medicală a cazurilor cu rezultat pozitiv la testarea efectuată în cadrul proiectului; - Creșterea nivelului de informare și educare a CDI și LSC din localitățile vizate cu privire la căile de transmitere HIV/ITS/Hepatite virale și Tuberculoză, modalități de prevenire, dezvoltarea practicilor pentru un comportament, asociat consumului de droguri, mai puțin ofensiv; - Prevenirea cazurilor de supradoză în mediul consumatorilor de droguri injectabile din municipiul Bălți; - Asigurarea cu suport psiho -social a pacienților tratamentului de substituție cu metadonă în localitățile menționate unde se implementează acest tip de tratament; - Creșterea numărului de beneficiari noi implicați în cadrul proiectului și menținerea unui număr înalt de beneficiari permanenți - rata propusă de acoperire cu servicii a CDI și LSC din numărul populației estimate minim 60%; - Schimbări pozitive în comportamentul de risc al beneficiarilor proiectului în

	<p>special cu privire la riscul de infectare cu HIV;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nivel ridicat al cunoștințelor și abilităților de prevenire HIV și IST în mediul CDI și LSC prin practicarea sexului protejat și a mijloacelor mai puțin ofensive de consum a drogurilor; - Sporirea aderenței la tratamentul ARV și tratamentul substitutiv a pacienților asistați cu suport psiho -social în cadrul proiectului; - Implicarea factorilor de decizie locali în susținerea măsurilor de reducere a riscurilor în grupurile la risc (decizii oficiale, acțiuni și autorizații care contribuie la implementarea proiectului, donații, sporirea alocațiilor financiare din bugetele locale etc.); - Opinie publică informată și suport comunitar; - Asigurarea cu suport medical de către echipa mobilă. - Angajamentul asociației privind numărul de beneficiari este acoperirea cu cel puțin 2 servicii din pachetul de bază agreat per GRSI.
Indicatori conform contractului	<p>CDI – 2860 (1716 - planificați pentru testare);</p> <p>LSC – 1700 (1020 - planificați pentru testare);</p> <p>PTH – 200 (170 se vor menține în tratament ARV, timp de 12 luni după inițierea tratamentului);</p> <p>Servicii de aderență la TSO pentru 170 beneficiari din GRSI (102 - planificați pentru testare și 145 – menținere în tratament).</p>
Indicatori atinși	<p>Servicii</p> <p>CDI – 111% (2860/3200)</p> <p>LSC - 85% (1700/1450)</p> <p>PTH – 61% (200/122)</p> <p>Servicii de aderență la TSO 107% (170/182)</p> <p>Testarea</p> <p>CDI –79 % (1716/1360)</p> <p>LSC - 67% (1020/685)</p> <p>Persoanelor in TSO (102 / 33)</p>
Performanță și rezultate	<p>Indicatorii pe acoperire:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sunt supra realizați pentru CDI și servicii de aderență la TSO; - in parcurs de realizare cu șanse bune de reușită până la finele 2018 pentru LSC si PTH;

	<p>- mai dificil de atins sunt indicatorii pe testare din perspectiva nerelevantei lor (prevalenta HIV în grupurile respective este extrem de mare) și dificultăților legate de motivarea eficientă a grupurilor pentru testare;</p> <p>-testarea persoanelor TSO este un indicator de risc care posibil să nu fie atins (planificat 102, realizat 33).</p>
<p>Aspecte financiare /Debursările trimestriale</p>	<p>TDV a primit toată suma planificată.</p> <p>Transfer Q1 – 30, 812.50 EUR (07.02.2018) Transfer Q2 - 30, 812.50 EUR (19.04.2018) Transfer Q3 - 30, 812.50 EUR (06.08.2018)</p> <p>Fiind la finele trimestrului 3, va urma raportarea financiară pentru a recepționa ultima tranșă.</p> <p>Pe cont sunt resurse limitate formate din economiile cheltuielilor de întreținere a Centrului (servicii comunale).</p> <p>Probleme cu debursări întârziate sau alte tipuri de dificultăți financiare nu au fost înregistrate.</p> <p>Toate resursele financiare sunt utilizate în acord cu prevederile contractului de grant semnat cu UCIMP.</p> <p>În conformitate cu deciziile adoptate de CNC TB/SIDA în anul 2017 și, ulterior, aprobarea Fondului Global, serviciile de prevenire HIV și aderență la TARV și TSO pentru GRSI, susținute din sursele grantului consolidat al FG MDA-C-PCIMU nr.1611, componenta HIV, și prestate în 2018 de către ONG-urile active în controlul HIV, sunt calculate reieșind din bugetul de 25 Euro per beneficiar și urmează logica și aranjamentele mecanismului de implementare a proiectelor de prevenire aplicat în cadrul grantului FG NFM MDA-H-PCIMU nr. 597 (2015-2017).</p>
<p>Achiziții</p>	<p>Deficiențele legate de procurări și achiziții nu au fost identificate.</p> <p>Pentru prima jumătate a anului 2018, TDV a avut suficiente consumabile în stoc (procurate în baza contractelor din 2017, din sursele grantului anterior).</p> <p>Consumabilele necesare sunt procurate de către RP (UCIMP).</p> <p>La solicitarea IMSP SDMC și conform bugetului aprobat de FG, în trimestrul II, 2018, RP (UCIMP) a plasat comenzile pentru toate consumabilele necesare, cu contractarea și livrarea ulterioară a acestora în trimestrul III, 2018.</p> <p>În trimestrul II, 2018, a avut loc livrarea unei partide de prezervative către TDV (din consumabilele procurate de către RP (UCIMP), în baza contractelor din 2017 și păstrate la SDMC, din sursele grantului anterior).</p>

	<p>Ultima livrare a avut loc la 2 octombrie 2018 si a fost recepționate – mânuși, clorhexidin, unguente, verde de briliant, șervețele cu alcool.</p> <p>Riscuri de stock-out la moment nu există -consumabilele sunt acoperite concomitent din sursele FG, CNAM și bugetului local.</p>
Management	<p>TDV prezintă trimestrial către RP de raportare de activitate până la data de 5 după finisarea trimestrului. Rețineri pentru prezentarea raportului nu a avut loc.</p> <p>Activitatea in cadrul proiectului se realizează conform planului fără devieri, temei pentru revizuirea activităților planificate nu au existat.</p> <p>Personalul a fost angajat conform proiectului (Manager, Coordonator, Coordonator Fălești, Coordonator Ungheni, Contabil , lucrători sociali (Bălti, Fălești Ungheni), Consultant aderenta OST, specialist monitorizare si evaluare PTH, lucrător social PTH, psiholog, asistenta medicală, asistent social, operator baza de date, specialist procurări/legist, responsabil distrugător de seringi, informatician, șofer, recepționist).</p> <p>Cadre profesioniste. Toate posturile în cadrul echipei sunt ocupate.</p>
Reușite	<p>Există o strânsă colaborare cu alte ONG-uri (de ex. TDV acoperă distrugerea seringilor pentru ONG-rile din zona nordică pentru Republica Moldova);</p> <p>Acordul de Confidențialitate pentru colaboratorii angajați în proiect reprezintă un document bine întocmit, care ar putea servi exemplu și pentru alte organizații;</p> <p>Se menține activitatea unității mobile care lucrează în baza proiectului regional al FG.</p> <p>Asigurări de fonduri parte APL (2018 - 205 000 MDL).</p> <p>Continuitatea altor intervenții este asigurată uneori din disponibilitatea altor granturi.</p>
Probleme identificate	<ul style="list-style-type: none"> • Fonduri insuficiente pentru acoperirea cu servicii de prevenirea a grupului CDI (numărul acoperit cu servicii este deja mai mare decât numărul planificat în contractul de grant pentru grupul CDI și TSO). • Limite de finanțe privind acoperirea necesităților resurselor umane. Personalul este supraîncărcat cu activități. Resursele umane sunt insuficiente pentru volumul de lucru al organizației care activează cu mai multe grupuri cheie (CDI, LSC, PTH si suport OST) ceea ce se răsfrânge asupra calității serviciilor prestate. • Lipsa asigurării instruirii continue a personalului programului de reducere a riscurilor și existență necesității de instruire in scopul actualizării cunoștințelor lucrătoriiilor proiectelor. Sunt necesare fonduri pentru instruirea personalului. • Întreruperea activității servicii de prevenire HIV prin intermediul farmaciilor, persistă necesitatea de implementarea a acestora. • Activitatea unității mobile este o provocare activează actualmente din cadrul proiectului regional al FG ” Cities”.

	<ul style="list-style-type: none"> • Micșorarea esențială a bugetului pentru serviciile de prevenire HIV. • Necesitatea prestării serviciilor specializate (medicale și de asistență psiho - socială) pentru care nu sunt suficiente resurse contractate. • Lipsa unui sistem funcțional unic de raportare aplicat în programele de reducere a riscurilor. • Îngrijorări referitor la durabilitatea programului TSO, la asigurarea accesului TSO pentru pacienții cu viză de reședință în afara localităților ce dețin programul TSO și asigurarea cu servicii a pacienților TSO în orele în afara programului de activitate și zilele de odihnă. Insuficiența resurselor umane în cadrul serviciilor psihosociale pentru TSO. • Îngrijorări pentru sustenabilitatea și durabilitatea financiară a programului de reducere a riscurilor. Nu este clară sustenabilitatea acestui proiect după finalizarea finanțării din sursele FG, care ar asigura continuitatea activităților de prevenire HIV și ITS în mediul grupurilor vulnerabile și afectate în contextul HIV/SIDA.
Recomandări	<p><i>La nivel de GTL</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Examinarea deficiențelor existente în programul de prevenire HIV și identificarea soluțiilor durabile pentru oferirea unei game complete de servicii destinate populațiilor cheie, inclusiv serviciilor de asistență psihosocială. • Examinarea deficiențelor programului TSO identificarea problemelor și metodelor de soluționare, inclusiv pentru activitatea psiho -socială. • Abordarea subiectului necesității carstificării serviciilor de prevenire (atât în contextul FG, cât și a CNAM) și necesității reevaluării instrumentelor de calcul al nr. de beneficiari. • Abordarea subiectului privind asigurarea instruirii continue a personalului programelor de prevenire HIV, susținerea unităților mobile și prestarea serviciilor prin intermediul farmaciilor. • Abordarea subiectului privind asigurarea unui sistem electronic funcțional unic de raportare cu carduri electronice – care să permită monitorizarea rezultatelor programului de prevenire HIV. <p><i>La nivel CNC</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea sustenabilității programelor de prevenire HIV, obținerea fondurilor necesare din partea statului și din sursele CNAM, APL, etc. Diversificarea surselor de finanțare pentru programele de prevenire HIV, crearea mecanismelor sociale alternative de contractare, identificarea soluțiilor durabile pentru oferirea unei game complete de servicii destinate populațiilor cheie. • Asigurarea durabilității programului TSO, abordarea subiectului asigurării suportului psihosocial TSO.

2. Activități de prevenire, identificare timpurie și referire pentru tratament TB a consumatorilor de droguri din mun. Bălți

Proiectul	<p>Activități de prevenire, identificare timpurie și referire pentru tratament TB a consumatorilor de droguri din mun. Bălți</p> <p>Fondul Global pentru combaterea HIV, TB și Malariei</p>
-----------	--

	SR: Fundația Soros-Moldova
Valoarea proiectului	271 731 MDL
Perioada	Ianuarie - decembrie 2018
Scop	<p>Creșterea nivelului de identificare timpurie, referire către diagnostic și menținere în tratament a persoanelor cu TB din mediul consumatorilor de droguri injectabile din mun. Bălți prin utilizarea potențialului programului de reducere a riscurilor implementat de TDV în această localitate.</p> <p>Fortificarea mecanismului de cooperare între Programul de Reducere a Riscurilor și serviciile de control și tratament a Tuberculozei în mun. Bălți</p>
Activități realizate	<ul style="list-style-type: none"> - Activități de informare și identificare timpurie și referire a CDI pentru diagnostic și tratament TB (screening). - Activități de la egal la egal în implicarea și menținerea persoanelor cu TB în tratament, acompaniament social și referire. - Suport de la egal la egal acordat pacienților TB, familiilor acestora privind TB, tratamentul, creșterea aderenței la tratament, evitarea întreruperilor și a abandonului, metode de profilaxie.
Indicatori conform contractului	<p>900 de UDI informați și supuși screening ului la TB;</p> <p>100% din persoanele simptomatice referite și/sau acompaniate la AMP pentru examinare;</p> <p>100% din persoanele cu TB depistate consiliate de la egal la egal pentru menținerea în tratament.</p>
Indicatori atinși	<p>659 de UDI (73,2% din cei planificați) informați și supuși screening ului la TB;</p> <p>161 din persoanele simptomatice referite și/sau acompaniate la AMP pentru examinare;</p> <p>52 din persoane cu TB depistate consiliate (177 consilieri) de la egal la egal pentru menținerea în tratament.</p>
Indicatori la risc	<p>Identificarea timpurie la TB prin metoda de (screening).</p> <p>Soluție – motivarea beneficiarilor cu bunuri sau alimente.</p>

Aspecte financiare	<p>Resursele financiare care sunt contractate din partea FG sunt debursate cu regularitate, conform contractului si respectării clauzelor de raportare, debursare etc.</p> <p>Ultima debursare la 18.09.2018 suma de 22 644 MDL. Resurse financiare/fonduri în cont - 2 413,16 MDL. Resurse sunt puține, legate de economii pe unele linii, dar se așteaptă ultima transa pentru Q4.</p> <p>Proiectul activează in limita bugetului proiectului si este considerat de către implementatori subfinanțat. TDV beneficiază de mai multe proiecte si armonizează activitățile între proiecte astfel ca sa nu aibă întreruperi in activitate sau consumabile necesare.</p> <p>Resurse financiare insuficienți pentru procurarea medicamentelor din cadrul proiectului.</p>
Achiziții & Management	<p>Procurările în cadrul proiectului au fost realizate de TDV la 25.06.2018 conform liniei de buget (respiratoare -6 buc., șervețele umede – 59 buc., mănuși – 200 buc., săpun lichid – 2x5litri, dezinfectant-izoseptic – 3x1litru).</p> <p>Personalul angajat conform proiectului: 3 persoane outreach si un coordonator.</p> <p>Proiectul a integrat chestionarul de screening al TB in fisele tuturor lucrătorilor outreach ai organizației , si pentru etapa de suport si referire a identificat 3 lucrători sociali si 1 coordonator de proiect.</p>
Funcționalitatea proiectului la moment	<p>Proiectul este funcțional , activează conform planului de lucru in colaborare cu actorii de baza din localitate și activităților calendaristice planificate.</p> <p>Relații de colaborare bine stabilite cu instituțiile medicale de profil.</p>
Constatări	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea timpurie la TB prin metoda de screening necesită a fi îmbunătățită, inclusiv prin motivarea beneficiarilor cu bunuri sau alimente. • Screening-ul la TB se rezumă la chestionarea persoanelor privind identificarea semnelor clinice sugestive infecției, apoi, la necesitate, referire la consultația specialiștilor. • În cadrul proiectului au fost supuși screening-ului la TB -647 beneficiari. Din ei calificați cu semne clinice sugestive de TB- 161 persoane. Acești subiecți au fost referiți la testarea sputei prin GeneXpert, astfel, diagnosticați cu tuberculoză au fost 7 pacienți.

	<ul style="list-style-type: none"> • Din cauza migrației înalte, contingentului de persoane cu care lucrează, sunt depistate cazuri noi cu forme distructive de tuberculoză în stare gravă. S-a raportat un caz de deces prin TB la un beneficiar cu HIV, precum ca nu s-a stabilit la timp diagnosticul cu TB. • Personalul proiectului este supraincarcat cu activitati si imposibilitatea financiară de a coopta alte persoane. • Personalul si furnizorii comunică îngrijorarea ce priveste sustenabilitatea proiectului, îngrijorarea de baza este legata de sustenabilitatea activitatilor din proiect si diversificarea surselor de finantare care necesită a fi soluționate.
Recomandări	<p>La nivel de proiect/locație/ONG</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informarea continuă cu privire la tuberculoză în rândurile beneficiarilor UDI si îmbunătățirea aplicării sceningului pentru sporirea depistării persoanelor bolnave cu TB <p>La nivel de GTL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Abordarea subiectului privind fortificarea resurselor umane pentru implicarea mai multor persoane în screening-ul TB pentru identificarea persoanelor cu TB în rândul UDI. • Abordarea subiectului privind identificarea modalităților de motivare cu bunuri sau alimente a consumatorilor de droguri pentru screening-ul TB. • Abordarea subiectului sustenabilității activităților pentru identificarea timpurie și referire pentru tratament TB a consumatorilor de droguri si diversificarea surselor de finanțare, obținerea fondurilor necesare din partea statului si din sursele APL, CNAM, etc.

3. Prevenirea HIV și a ITS în mediul consumatorilor de droguri injectabile din mun. Bălți în baza Strategiei Reducerea Riscurilor

Finanțator	Compania Națională de Asigurări în Medicină
Valoarea proiectului	990 000 MDL
Perioada	1 noiembrie 2017 - 30 octombrie 2018 (termenul limită de implementare a contractului – 31 decembrie 2018)
Scop	Prevenirea răspândirii HIV, a hepatitelor virale și ITS în mediul consumatorilor de droguri injectabile din mun. Bălți prin implementarea serviciilor de reducere a riscurilor
Indicatori conform contractului	Va atinge cu servicii de bază, un număr de 1000 beneficiari din GRSI UDI din mun. Bălți;

	Va acoperi, i.e. asigura testarea la HIV, a 60% din numărul beneficiarilor UDI atinși în cadrul proiectului.									
Indicatori	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Indicator planificat</th> <th>Indicatori atinși</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Beneficiari UDI</td> <td>1000</td> <td>950</td> </tr> <tr> <td>Testați UDI</td> <td>600</td> <td>508</td> </tr> </tbody> </table>		Indicator planificat	Indicatori atinși	Beneficiari UDI	1000	950	Testați UDI	600	508
	Indicator planificat	Indicatori atinși								
Beneficiari UDI	1000	950								
Testați UDI	600	508								
Probleme, impedimente identificate	<p>Contractul acoperă perioada de 12 luni de activitate a proiectului, începând cu 1 noiembrie 2018 în cazul lipsei unei noi finanțări unele activități vor rămâne nefinanțate.</p> <p>Continuitatea si flexibilitatea intervențiilor este uneori asigurată gratie disponibilității mai multor granturi.</p>									
Recomandări	<ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea sustenabilității programelor de prevenire HIV din sursele locale - CNAM. Crearea mecanismelor sociale alternative de contractare, identificarea soluțiilor durabile pentru oferirea unei game complete de servicii destinate populațiilor cheie. • Stabilirea cadrului de finanțare a proiectelor de prevenire din sursele locale - CNAM. 									

- **Centrul de suport al tratamentului pacienților cu tuberculoză în condiții de ambulator în cadrul IMSP Spitalul Clinic Municipal Bălți**

Centrul de suport al tratamentului pacienților cu TB în condiții de ambulator reprezintă o unitate medico -socială (Centru), subdiviziune funcțională a SMC Bălți, care prestează servicii de asistență medico -socială persoanelor cu tuberculoză și familiilor acestora, inclusiv suport de mediere în relații cu familia și comunitatea cu localizarea în sediul ONG Speranța Terrei.

Activitatea Centrului se desfășoară în conformitate cu ordinul Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr.320 din 28.04.2017.

Atribuțiile Centrului:

- 1) organizează tratamentul direct observat (DOT) la domiciliu pentru persoanele cu TB în rază de domiciliu al cărora nu există personal medical, și/sau care nu se pot deplasa la instituția medicală care oferă tratamentul DOT sau care sunt cu risc de întrerupere a tratamentului, prin asistență nemijlocită de la Centru, ori prin serviciul de medicină primară, prin suporteri DOT;
- 2) colaborează cu serviciul de asistență medicală primară în vederea realizării tratamentului direct observat (DOT), în cazul administrării tratamentului prin intermediul serviciului de medicină primară, suporteri DOT;
- 3) oferă asistență personalului medical în implementarea tratamentului direct observat al pacienților, și formează capacități, în cazul personalului medical nou angajat, și pentru suporteri DOT;
- 4) acordă servicii de consiliere medico-sociale și psihologice persoanelor bolnave de tuberculoză și membrilor familiei, în vederea obținerii unei aderențe continue la tratamentul antituberculos, precum și la identificarea situației de risc de întrerupere a tratamentului TB;
- 5) oferă asistență psihologică, prin evaluare, consiliere individuală și/sau în grup persoanelor cu TB și membrilor familiei la stabilirea diagnosticului și pe durata tratamentului, în vederea obținerii unei aderențe continue la tratamentul antituberculos;
- 6) asigură identificarea necesităților de ordin social ale pacienților cu TB aflați în tratament ambulator;
- 7) facilitează accesul persoanelor cu TB la asistența socială și la alte servicii relevante, prin medierea comunicării și /sau adresării la autoritățile publice de resort, cu acordul pacientului, în funcție de necesitățile identificate (perfectarea actelor, asistență juridică, beneficierea de asistență socială, cazare temporară pentru persoanele fără loc de trai etc);
- 8) contribuie la asigurarea integrării sociale a persoanelor cu probleme de TB, prin implementarea măsurilor de combatere a stigmei și de sensibilizare a comunității în problemele TB;
- 9) informează pacienții cu TB și membrii familiilor; cu acordul acestora, la toate etapele tratamentului privind boala, durata și specificul tratamentului, riscul maladiei și consecințele unui tratament inadecvat, efectele adverse la tratament și încurajează comunicarea acestora;
- 10) ține evidența cu referire la beneficiarii serviciilor Centrului, cu respectarea prevederilor legislației naționale;
- 11) colaborează cu alte instituții și servicii, inclusiv cu organizațiile neguvernamentale care realizează programe și oferă servicii persoanelor cu TB în teritoriu;
- 12) organizează acțiuni speciale (informare, advocacy, mobilizare) în teritoriile cu risc epidemiologic sporit, în colaborare cu specialiștii responsabili din instituțiile medicale, centrele de sănătate publică (CSP), administrația publică locală (APL), alte servicii și instituții relevante;
- 13) gestionează procesul de oferire a suportului motivațional pentru tratamentul DOT finanțat de CNAM și/sau donatori, conform procedurilor aprobate de Ministerul Sănătății și cerințele donatorilor;

- 14) organizează colectarea datelor, crearea și gestionarea eficientă a sistemului de evidență privind serviciile prestate și prezentarea, în modul și termenul stabilit, a rapoartelor și informațiilor despre activitatea Centrului;
- 15) monitorizează și evaluează periodic administrarea procedurii DOT și a activităților orientate spre pacientul cu TB în teritoriile deservite, cu corecția deficiențelor depistate;
- 16) organizează și instruește grupurile de suport al pacienților cu TB, inclusiv voluntarii, la nivel comunitar în colaborare cu ONG-urile
- 17) identifică căile și măsurile de sporire a eficienței și calității serviciilor acordate pacienților cu tuberculoză.

Activitatea financiară este acoperită din grantul “*Consolidarea controlului Tuberculozei în Republica Moldova*”, oferit de Fondul Global, și în baza contractului nr.002/TB-SERV/2018 din 02.01.2018, încheiat între Centrul PAS și IMSP SCM Bălți.

Recipientul Principal al grantului TB: Centrul PAS

Informații despre grant/proiect	Proiect oferit de Fondul Global în baza contractului nr.002/TB-SERV/2018 din 02.01.2018, încheiat între Centrul PAS și IMSP SCM Bălți.
Valoarea proiectului	276,239.11 MDL (cu debursare trimestrială)
Durata contractului	02 ianuarie 2018 – 31 decembrie 2018. Contractul se semnează anual în conformitatea cu cerere de finanțare semnată de țară. Grantul este valabil până în 2020.
Obiectivele de activitate ale Centrului în cadrul proiectului sunt (conform Ordinului MSMPS nr 320 din 28.04.2017)	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea anticipată a riscurilor posibile de non-aderență la tratamentul antituberculos și realizarea măsurilor de creștere a complianței pacienților cu TB la tratament; • Determinarea necesităților de ordin psihologic a pacienților cu TB și familiilor acestora și realizarea intervențiilor psiho-terapeutice pentru a ameliora complianța la tratament; • Identificarea necesităților sociale a persoanelor cu TB și asigurarea măsurilor de accesare a serviciilor responsabile și diminuare a problemelor sociale, în colaborare cu serviciul public de asistență socială și autoritățile publice locale; • Identificarea necesităților de ordin juridic și administrativ, care limitează accesarea serviciilor medicale și sociale; • Organizarea tratamentului direct observat (DOT) și facilitarea accesului la programul de suport motivațional și social pentru persoanele cu TB, care nu se pot deplasa; • Oferirea programelor de educare a pacienților cu TB și membrii familiilor acestora pentru sănătate; • Informarea și mobilizarea comunității, autorităților

	<p>publice locale (APL), și altor actori din teritoriu pentru implicarea în prevenirea răspândirii epidemiei de tuberculoză și diminuarea.</p>
Beneficiarii serviciilor oferite de Centru	<ul style="list-style-type: none"> - Persoanele cu tuberculoză (TB), tratate în condiții de ambalator; - Membrii familiilor persoanelor diagnosticate cu TB aflate în evidență; - Persoanele vulnerabile cu risc sporit de îmbolnăvire cu TB.
Indicatorii înregistrați în perioada 01.01 – 30.06.2018 (semestrul I, 2018) Performanță și rezultate	<ul style="list-style-type: none"> - Numărul de pacienți aflați în evidența centrului - 47; - Numărul de pacienți cu TB înregistrați primar la Centru -23 - Numărul pacienților care au primit consiliere psihologică – 47 - Numărul de consilieri psihologice efectuate -65 - Numărul de consilieri psihologice efectuate membrilor familiei pacienților cu TB - 23 - Numărul de pacienți care au fost evaluați de asistentul social din TB Centru în perioada de raportare -21 - Numărul de cereri adresate organelor de asistență socială în perioada de raportare -8 - Numărul de cereri soluționate în perioada de raportare dintre cele adresate organelor de asistență socială -8 - Numărul de planuri individuale elaborate pentru suportul multidisciplinar a pacientului -11 - Numărul de vizite la IMSP medicină primară pentru supervizarea asigurării DOT, inclusiv vizitarea pacienților la domiciliu, la necesitate -49 - Numărul de pacienți vizitați în cadrul vizitelor de supervizare - 32
Resurse umane	<p>Formează o echipă cu specialiști din diferite domenii de pregătire care permite de a examina multidisciplinar necesitățile pacientului</p> <p>Din echipă fac parte:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Coordonatorul 2. Suporter DOT 3. Psiholog 4. Asistent social <p>Pentru gestionarea bugetului acordat de Fondul Global, din sursele alocate se acoperă costurile pentru activitatea contabilului.</p> <p>Funcțiile stabilite în proiect sunt ocupate deplin. Personalul lucrează prin cumul având și loc de baza de munca în alta parte. Aceasta, din discuțiile cu implementatorii, în special se datorează reducerii resurselor financiare pentru centru din partea</p>

	donatorului.
Aspecte financiare	<p>Tranșe financiare efectuate la timp, conform bugetului aprobat de FG, din partea RP (Central PAS).</p> <p>Ultima transa - 12 mai 2018, suma 69,059.79 MDL</p>
Achiziții & Management	<p>În cadrul proiectului nu se fac procurări de medicamente, consumabile, resursele financiare alocate sunt orientate pentru procurarea rechizitelor de birou și salarizare.</p> <p>Proiect funcțional. Conform planului de lucru.</p>
Funcționalitatea proiectului la moment	<p>Proiect funcțional. Conform planului de lucru.</p> <p>Activitatea centrului satisfăcătoare, totodată sfatului centrului, este în așteptarea beneficiarilor și mai puțin în identificarea acestora.</p> <p>Personalul a pus în evidență condițiile bune de muncă, sarcinile și responsabilitățile clare. În același timp, a fost remarcată problema salariilor mici.</p> <p>Îngrijorările țin de sustenabilitatea activităților comunitare (Centrelor și activitatea ONG urilor) care vin în susținerea serviciului ftiziopneumologic în controlul TB.</p>
Probleme, impedimente	<p>Numărul de beneficiari în proiect este mic.</p> <p>Beneficiarii sunt recrutați în mod pasiv, prin direcționare de la medic specialist ftiziopneumolog.</p> <p>Necesitatea sporirii numărului de beneficiari este determinată și de situația epidemiologică în TB în mun. Bălți.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ponderea formelor distructive în anul 2017 a constituit 40% și este în creștere comparativ cu anul 2016. • mortalitatea prin TB în anul 2017 a constituit 10,5 la 100.000 populație, comparativ cu 16,6% în 2016. • ponderea co-infecției TB/HIV printre cazurile de tuberculoză este cea mai mare pe țară și constituie 27,5%. • la moment în municipiu Bălți sunt 12 pacienți pierduți din supraveghere din cohorta DOTS clasic și 4 din cohorta DOTS+. • datele SIME-TB indică că doar 2 pacienți din pierduți din supraveghere au fost întorși în tratament. • pe parcursul anului 2017 în teritoriu au decedat 16 pacienți de TB, pe 9 luni anul curent au decedat deja 13 pacienți. <p>Limitarea accesului pacienților în tratament către serviciile Centrului, dat faptul, că acesta se află la distanță mare de Dispanserul de Ftiziopneumologie. Centrul se află în locația ONG "Speranța Teri" și</p>

	<p>se impune prezența asistentului social și psihologului în incinta instituției medicale, astfel, pacientul să fie preluat de servicii sociale mai rapid.</p> <p>Alocările mici prezintă un impediment în continuitatea asigurării cu cadre a proiectului dat.</p> <p>Nu este clară sustenabilitatea acestui proiect după finisarea finanțării din sursele FG.</p>
<p>Recomandări:</p>	<p><i>La nivelul Centrului de suport al pacienților TB</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementarea activităților pentru sporirea numărului de pacienți cu TB cu servicii inclusiv prin colaborarea cu instituțiile medicale. • Elaborarea mecanismului de interacțiune cu medicul ftiziopneumolog și asistența medicală primară și Centrul de suport al pacienților TB. • Recrutarea activă a pacienților și preluarea în DOT a unui număr mai mare de pacienți, intensificarea lucrului cu pacienții non-aderenți la tratament pentru a evita pierderea acestora din supraveghere în Centrul de suport al pacienților TB. • Identificarea surselor alternative de finanțare a Centrului de suport al pacienților TB și realizarea activităților de pleoarie la nivelul APL în susținerea activității acestuia. • Conlucrarea Centrului de suport al pacienților TB cu ONG din localitate în scopul asigurării aderenței la tratament a persoanelor cu tuberculoză, tratate în condiții de ambulator, suportului membrilor familiilor persoanelor diagnosticate cu TB aflate în evidentă și persoanelor vulnerabile cu risc sporit de îmbolnăvire cu TB. • A intensifica lucrul cu persoanele pierdute din supraveghere pentru reîntoarcerea acestora în tratament. <p><i>La nivel de GTL</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Abordarea subiectului privind elaborarea indicatorilor pentru a argumenta eficiența activităților Centrelor de suport al pacienților TB. • Realizarea unui audit al Centrelor de suport al pacienților TB în forma lor curentă și justificarea preluării acestui modelul, luarea deciziei cu referire la integrarea Centrelor ca parte a programului de reformă în domeniul TB în țară. • Este recomandată optimizarea calității serviciilor acordate în domeniul controlului tuberculozei și fortificarea serviciului de ftiziopneumologie prin integrarea personalului Centrelor de suport în serviciul de ftiziopneumologie la toate nivelele cât

	<p>raional atât și municipal. Integrarea în serviciul ftziopneumologie va duce atât la fortificarea serviciului cât și la acces echitabil la serviciile TB pentru toate persoanele, care suferă de tuberculoză. Specialiștii non medicali, care sunt parte componentă a Centrelor Comunitare în serviciul de ftziopneumolog, vor contribui la fortificarea serviciului și vor asigura îngrijiri centrate pe pacient cu acces echitabil pentru toate persoanele, care suferă de TB.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optimizarea cheltuielilor financiare prin calcularea cost-eficienței existenței Centrelor de suport în paralel cu activitățile serviciului de ftziopneumologie. <p><i>La nivel CNC</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • După realizarea realizarea unui audit al Centrelor de suport al pacienților TB, abordarea subiectului sustenabilității Centrelor de suport al pacienților TB din perspectiva angajamentelor asumate către FG.
--	---